

Riigi Teataja

Nr. 21.

14. märtsil 1929 a.

Nr. 21.

Art. 134. Sõjast keeldumise lepingu viivitamata maksmapaneku protokolli kinnitamise seadus. —
Protokoll.

135. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Saaremaal.

Riigikogu poolt 12. märtsil 1929. a. vastuvõetud

134. Sõjast keeldumise lepingu viivitamata maksmapaneku protokolli kinnitamise seadus.

§ 1. Pariisis 27. augustil 1928 sõlmitud sõjast keeldumise lepingu viivitamata maksmapaneku protokoll, kirjutatud alla Moskvas 9. veebruaril 1929 Eesti, Läti, Poola, Rumeenia ja Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu täisvolinikkude poolt, tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Protokolli prantsusekeelne tekst eestikeelse tõlkega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

§ 3. Käesolev seadus hakkab maksmat avaldamisega Riigi Teatajas.

Algkirjale alla kirjutatud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär J. Piiskar.

Protokoll.

Eesti Vabariigi Valitsus,

Läti Vabariigi President,

Poola Vabariigi President,

Tema Majesteet Rumeenia Kuningas ja

Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide

Liidu Täidesaatev Keskkomitee,

Juhitud soovist aidata kaasa endi maade vahel valitseva rahu alalhoidmiseks ja panna seks otstarbeks nende Maade rahvaste vahel viibimata maksmat sõjast kui rahvusliku poliitika vahendist loobumise Lepingu, kirjutatud alla Pariisis 27. augustil 1928 a.,

On otsustanud teostada need kavatsused käesoleva Protokolli läbi ja on nimetatud Täisvolinikkudeks, nimelt:

Eesti Vabariigi Valitsus:

Härra Julius Seljamaa, Eesti Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Moskvas;

Protocole.

Le Gouvernement de la République Estonienne,

Le Président de la République de Lettonie,

Le Président de la République de Pologne,

Sa Majesté le Roi de Roumaine et

Le Comité Central Exécutif de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes,

Animés du désir de contribuer au maintien de la paix existante entre leurs Pays et de mettre à ces fins sans délai en vigueur entre les peuples de ces Pays le Traité de renonciation à la guerre, en tant qu'instrument de politique nationale, signé à Paris le 27 Août 1928,

Ont décidé de réaliser ces intentions par l'effet du présent Protocole et ont nommé comme Plénipotentiaires, savoir:

Le Gouvernement de la République Estonienne:
Monsieur Julius Seljamaa, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Estonie à Moscou;

Läti Vabariigi President:

Härra Charles Ozols'i, Läti Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Moskvast;

Poola Vabariigi President:

Härra Stanislav Patek'i, Poola Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Moskvast;

Tema Majesteet Rumeenia Kuningas:

Härra Charles A. Davila, Oma Erakorralise Saadiku ja Täievolilise Ministri Varssavis ja

Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Täidesaatev Keskkomitee:

Härra Maxime Litvinoff'i, Täidesaatva Keskkomitee Liikme, Välisasjade Rahvakomissari kohustetäitja,

kes, pärast endi heas ja nõutud vormis leitud täisvolituste vastastikku esitamist, on järgnevas kokku leppinud.

Artikkel Esimene.

Sõjast kui rahvusliku politika vahendist loobumise Lepingu, kirjutatud alla Pariisis 27. augustil 1928 a., mille ära kiri on lisatud juure käesolevale Protokollile tema lahutamatu osana, astub jõesse Lepinguosaliste vahel pärast nimetatud Pariisi 1928 a. Lepingu ratifitseerimist vastavate Lepinguosaliste Riikide kompetentsete seadusandlike asutuste poolt.

Artikkel II.

Käesoleva Protokolliga Pariisi 1928 a. Lepingu maksmapänek käesoleva Protokollil Osaliste vastastikustes suhetes on maksev, ilma et see oleneks Pariisi 1928 a. Lepingu jõesse astumisest, nagu see ette nähtud selle Lepingu artikkel III-ga.

Artikkel III.

1. Käesolev Protokoll ratifitseeritakse Lepinguosaliste kompetentsete seadusandlike asutuste poolt kooskõlas nende vastavate põhi-seaduste nõuetele.

2. Iga Lepinguosaline annab hoiule ratifikatsioonaktid Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsusele nädala jooksul arvates kuupäevast, mil käesolev Protokoll ratifitseeritakse vastava Lepinguosalise poolt.

3. Kahe Lepinguosalise poolt ratifikatsioonakti deponeerimise päevast alates astub käesolev Protokoll jõesse nende kahe Lepinguosalise vahel. Teiste Lepinguosaliste ja Riikide, millede kohta Protokoll on juba jõesse astunud, vastastikustes suhetes astub ta jõesse seda mööda kuidas deponeeritakse nende ratifikatsioonakt.

Le Président de la République de Lettonie: Monsieur Charles Ozols, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Lettonie à Moscou;

Le Président de la République de Pologne: Monsieur Stanislav Patek, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Pologne à Moscou;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Monsieur Charles A. Davila, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à Varsovie et

Le Comité Central Exécutif de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes:

Monsieur Maxime Litvinoff, Membre du Comité Central Exécutif, Commissaire du Peuple ad interim aux Affaires Etrangères,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont tombés d'accord sur ce qui suit:

Article Premier.

Le Traité de renonciation à la guerre en tant qu'instrument de politique nationale, signé à Paris le 27 Août 1928, dont copie est jointe au présent Protocole comme sa partie intégrante, entre en vigueur entre les Parties Contractantes après la ratification dudit Traité de Paris de 1928 par les organismes législatifs compétents des Etats Contractants respectifs.

Article II.

La mise en vigueur par le présent Protocole du Traité de Paris de 1928 dans les relations mutuelles des Parties au présent Protocole sera valable indépendamment de l'entrée en vigueur du Traité de Paris de 1928, comme elle est stipulée par l'article III de ce dernier.

Article III.

1. Le présent Protocole sera ratifié par les organismes législatifs compétents des Parties Contractantes, conformément aux exigences de leurs constitutions respectives.

2. Les instruments de ratification seront déposés par chacune des Parties Contractantes au Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes dans le délai d'une semaine à partir de la date de la ratification du présent Protocole par la Partie respective.

3. Dès le jour du dépôt de l'instrument de ratification par deux des Parties contractantes le présent Protocole entrera en vigueur entre ces deux Parties. Dans les relations mutuelles des autres Parties Contractantes et des Etats pour lesquels le Protocole est déjà entré en vigueur, il entrera en vigueur au fur et à mesure du dépôt de leur instrument de ratification.

4. Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsus teatab viibimata igast deponeerimisest kõigile käesolevale Protokollile allakirjutajatele.

Artikkel IV.

Et ellu viia käesoleva Protokoll artikkel esimest, teatab iga Lepinguosaline pärast Pariisi 1928 a. Lepingu ratifitseerimist oma seadusandlike asutuste poolt sellest viibimata diplomaatilisel teel Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Valitsusele ja kõigile teistele käesoleva Protokoll Osalistele.

Artikkel V.

Käesolev Protokoll on avatud kõigi maade Valitsustele ühinemiseks. Lõpliku ühinemise teadaande peab tegema Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsuse nimele, kes sellest teatab kõigile teistele käesoleva Protokoll Osalistele. Niipea kui ühinemisse puutuv nimetatud teadaanne kätte on saadud, pannakse käesolev Protokoll maksma ühineva Riigi ja kõigi teiste käesoleva Protokoll Osaliste vastastikustes suhetes.

Artikkel VI.

Käesoleva Protokoll läbi Pariisi 1928 a. Lepingu maksmapanek ühineva Riigi ja kõigi teiste käesoleva Protokoll Osaliste vastastikustes suhetes peab sündima käesoleva Protokoll artikkel IV-das ettenähtud viisil.

Artikkel VII.

Käesolev Protokoll on kokku seatud ühes ainsas eksemplaris, mille autentne ärakiri saadetakse Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Valitsuse poolt igale allakirjutanud või ühinenud Riigile.

Selle tõenduseks on ülalnimetatud Täisvolinikud käesolevale Protokollile alla kirjutanud ja ta varustanud oma pitseritega.

Tehtud Moskvas, 9. veebruaril 1929 a.

(P. K.) Jul. Seljamaa

(P. K.) L. Ozols

(P. K.) St. Patek

(P. K.) Davila

(P. K.) Maxim Litvinoff.

4. Le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes notifiera immédiatement chaque dépôt à tous les signataires du présent Protocole.

Article IV.

Afin de donner effet à l'article premier du présent Protocole, chaque Partie Contractante après ratification par ses organismes législatifs du Traité de Paris de 1928 en notifiera immédiatement par voie diplomatique le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes et toutes les autres Parties au présent Protocole.

Article V.

Le présent Protocole est ouvert à l'adhésion des Gouvernements de tous les pays. La notification de l'adhésion définitive devra être faite au nom du Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes qui en notifiera toutes les autres Parties au présent Protocole. Dès la réception de ladite notification concernant l'adhésion, le présent Protocole sera mis en vigueur dans les relations mutuelles de l'Etat adhérent et de toutes les autres Parties au présent Protocole.

Article VI.

La mise en vigueur par l'effet du présent Protocole du Traité de Paris de 1928 dans les relations mutuelles de l'Etat adhérent et de toutes les autres Parties au présent Protocole devra être réalisée dans la voie prévue à l'article IV du présent Protocole.

Article VII.

Le présent Protocole est dressé en un seul exemplaire, dont copie authentique sera communiquée par le Gouvernement de l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes à chacun des Etats signataires ou adhérents.

En foi de quoi les Plénipotentiaires sus-nommés ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Moscou, le 9 Février 1929.

(L. S.) (signé) Jul. Seljamaa

(L. S.) (signé) L. Ozols

(L. S.) (signé) St. Patek

(L. S.) (signé) Davila

(L. S.) (signé) Maxim Litvinoff.

Saksa Riigi President, Ameerika Ühisriikide President, Tema Majesteet Belglaste Kuningas, Prantsuse Vabariigi President, Tema Majesteet Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretagsute Territooriumide Kuningas, India Keiser, Tema Majesteet Itaalia Kuningas, Tema Majesteet Jaapani Keiser, Poola Vabariigi President, Tšehoslovakkia Vabariigi President.

Olles sügavasti teadlikud enda pühas kohustuses arendada inimkonna head käekäiku;

Olles veendunud, et on saabunud aeg, kus tuleb keelduda avameelselt sõjast kui rahvusliku politika vahendist, et praegu nende rahvaste vahel valitsevad rahulikud ja sõbralikud suhtes võiksid jäädvustuda;

Olles kindlad, et kõiki muudatusi endi vastastikustes suhetes peab püüdma saavutada ainult rahulikult teel ja teostama korralikult ja rahuks ja et iga allakirjutanud Riik, kes peaks nüüdsest peale püüdma arendada enda rahvuslikke huvisid sõja abil, peab kaotama käesoleva Lepinguga antud soodustused;

Lootes et, nende eeskujust julgustust saades, kõik muud maailma riigid ühinevad nende humanitaarsete püüetega, ning, liitudes käesoleva Lepinguga niipea kui ta jõusse astub, võimaldavad endi rahvastel tema kasutoovatest määrustest osasaamist, ühendades sel viisil maailma tsiviliseeritud rahvad ühiseks keeldumiseks sõjast endi rahvusliku politika vahendina;

On otsustanud sõlmida Lepingu ja on nimetanud seks otstarbeks endi vastavateks Täisvolinikkudeks, nimelt:

Saksa Riigi President:

Hra Doktor Gustav Stresemann'i, Välisministri;

Ameerika Ühisriikide President:

Auväärse Frank B. Kellogg'i, Riigisekretäri;

Tema Majesteet Belglaste Kuningas:

Hra Paul Hymans'i, Välisministri, Riigiministri;

Prantsuse Vabariigi President:

Hra Aristide Briand'i, Välisministri;

Tema Majesteet Suur-Britannia, Iirimaa ja Briti Meretaguste Territooriumide Kuningas, India Keiser:

Le Président du Reich Allemand, le Président des Etats-Unis d'Amérique, sa Majesté le Roi des Belges, le Président de la République Française, sa Majesté le Roi de Grande-Bretagne, d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes, sa Majesté le Roi d'Italie, sa Majesté l'Empereur du Japon, le Président de la République de Pologne, le Président de la République Tchécoslovaque,

Ayant le sentiment profond du devoir solennel qui leur incite de développer le bien-être de l'humanité;

Persuadés que le moment est venu de procéder à une franche renonciation à la guerre comme instrument de politique nationale afin que les relations pacifiques et amicales existant actuellement entre leurs peuples puissent être perpétuées;

Convaincus que tous changements dans leurs relations mutuelles ne doivent être recherchés que par des procédés pacifiques et être réalisés dans l'ordre et dans la paix, et que toute Puissance signataire qui chercherait désormais à développer ses intérêts nationaux en recourant à la guerre devra être privée du bénéfice du présent Traité;

Espérant que, encouragées par leur exemple, toutes les autres nations du monde se joindront à ces efforts humanitaires et, en adhérant au présent Traité dès qu'il entrera en vigueur, mettront leurs peuples à même de profiter de ses bienfaisantes stipulations, unissant ainsi les nations civilisées du monde dans une renonciation commune à la guerre comme instrument de leur politique nationale;

Ont décidé de conclure un Traité et à cette fin ont désigné comme leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir:

Le Président du Reich Allemand:

M. le Docteur Gustav Stresemann, Ministre des Affaires Etrangères;

Le Président des Etats-Unis d'Amérique: L'Honorable Frank B. Kellogg, Secrétaire d'Etat;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Paul Hymans, Ministre des Affaires Etrangères, Ministre d'Etat;

Le Président de la République Française:

M. Aristide Briand, Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi de Grande-Bretagne, d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes:

Suur-Britannia ja Põhja-Iirimaa ja Kõigi Briti Riigi osade eest, mis ei ole üksikult Rahvasteliidu liikmed:

Väga Auväärse Lord Cushendun'i, Lancastre'i Hertsogkonna Kantsleri, Ajutise Välisasjade Riigisekretäri;

Kanada Dominiooni eest:

Väga Auväärse William Lyon Mackenzie King'i, Pea- ja Välisministri;

Austraalia Riikide Liidu eest:

Auväärse Alexander-John McLachlan'i, Föderaalse Täidesaatva Nõukogu Liikme;

Uue-Meremaa Dominiooni eest:

Auväärse Sir Christophor James Parr'i, Uue-Meremaa Ülem-Komissari Suur-Britannias;

Lõuna-Aafrika Uniooni eest:

Auväärse Jacobus Stephanus Smit'i, Lõuna-Afrika Uniooni Ülem-Komissari Suur-Britannias;

Iiri Vaba Riigi eest:

Hra William Thomas Cosgrave, Täidesaatva Nõukogu Esimehe;

India eest:

Väga Auväärse Lord Cushendun'i, Lancastre'i Hertsogkonna Kantsleri, Ajutise Välisasjade Riigisekretäri;

Tema Majesteet Itaalia Kuningas:]

Krahv Gaetano Manzoni, Oma Erakorralise ja Täievolilise Suursaadiku Pariisis;

Tema Majesteet Jaapani Keiser:

Krahv Uchida, Salanõuniku;

Poola Vabariigi President:

Hra A. Zaleski, Välisministri;

Tšehoslovakkia Vabariigi President:

Hra Doktor Eduard Benes'i, Välisministri;

kes, pärast endi heas ja nõutud vormis leitud täisvolituste vastastikku esitamist, leppisid kokku järgmistes artiklites:

Artikkel I.

Kõrged Lepinguosaliselised deklareerivad pühalikult endi vastavate rahvaste nimel, et nad mõistavad hukka sõja tarvituselevõtu rahvusvaheliste tülküsimuste lahendamiseks ja keelduvad sellest kui rahvusliku politika vahendist endi vastastikustes suhetes.

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande du Nord et toutes les Parties de l'Empire Britannique qui ne sont pas individuellement membres de la Société des Nations:

Le Très Honorable Lord C u s h e n d u n, Chancelier du Duché de Lancastre, Secrétaire d'Etat pour les Affaires Etrangères par intérim;

Pour le Dominion du Canada:

Le Très Honorable William Lyon M a k k e n z i e K i n g, Premier Ministre et Ministre des Affaires Extérieures;

Pour le Commonwealth d'Australie:

L'Honorable Alexander John M c L a c h l a n, Membre du Conseil Exécutif Fédéral;

Pour le Dominion de Nouvelle-Zélande:

L'Honorable Sir Christopher James P a r r, Haute-Commissaire de la Nouvelle-Zélande en Grande-Bretagne;

Pour l'Union de l'Afrique du Sud:

L'Honorable Jacobus Stephanus S m i t, Haute-Commissaire de l'Union de l'Afrique du Sud en Grande-Bretagne;

Pour l'Etat Libre d'Irlande:

M. William Thomas C o s g r a v e, Président du Conseil Exécutif;

Pour l'Inde:

Le Très Honorable Lord C u s h e n d u n, Chancelier du Duché de Lancastre, Secrétaire d'Etat pour les Affaires Etrangères par intérim;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Comte Gaetano M a n z o n i, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire à Paris;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Le Comte U c h i d a, Conseiller Privé;

Le Président de la République de Pologne:

M. A. Z a l e s k i, Ministre des Affaires Etrangères;

Le Président de la République Tchecoslovaque:

M. le Docteur Eduard B e n e s, Ministre des Affaires Etrangères;

qui, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont tombés d'accord sur les articles suivants:

Article I.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent solennellement au nom de leurs peuples respectifs qu'elles condamnent le recours à la guerre pour le règlement des différends internationaux, et y renoncent en tant qu'instrument de politique nationale dans leurs relations mutuelles.

Artikkel II.

Kõrged Lepinguosalistes tunnistavad, et kõigi nende vahel tekkida võivate, ükskõik millise iseloomuga või päritoluga, tüliküsimuste või konfliktide korraldamist või lahendamist ei pea kunagi püüdma saavutada muude kui rahulikkude abinõudega.

Artikkel III.

Käesolev Leping ratifitseeritakse sissejuhatustes tähendatud Kõrgete Lepinguosalistes poolt, kooskõlas nende vastavate põhiseaduste nõuetega, ja ta astub nende vahel jõusse niipea kui kõik ratifikatsiooniaktid on deponeeritud Washingtonis.

Käesolev Leping, kui ta on maksma pandud nii nagu see eelmises lõikes ette nähtud, jääb avatuks niikaua kui see tarvilik kõigi teiste maailma riikide ühinemise jaoks. Mõne riigi ühinemist määrav iga akt deponeeritakse Washingtonis ja Leping astub jõusse kohe pärast seda deponeerimist niiviisi ühineva Riigi ja teiste lepinguosalistes Riikide vahel.

Ühisriikide Valitsuse ülesanne on muretseda sissejuhatuses nimetatud igale Valitsusele ja hiljem käesoleva Lepinguga ühinevale igale Valitsusele nimetatud Leping ja iga ratifikatsiooni- või ühinemisakti õigekstunnustatud ärakirja. Samuti on Ühisriikide Valitsuse ülesanne teatada nimetatud Valitsustele telegraafiliselt igast ratifitseerimise- või ühinemise-aktist kohe pärast deponeerimist.

Selle tõenduseks on vastavad Täisvolinikud alla kirjutanud käesolevale Lepingule, mis seatud kokku prantsuse ja inglise keeles, kusjuures mõlemal tekstil on võrdne jõud, ja on ta varustanud oma pitseritega.

Tehtud Pariisis, kahekümne seitsmendal augustil tuhat üheksasada kakskümmend kaheksa.

(Pitser) Gustav Stresemann.
 (Pitser) Frank B. Kellogg.
 (Pitser) Paul Hymans.
 (Pitser) Aristide Briand.
 (Pitser) Cushendun.
 (Pitser) W. L. Mackenzie King.
 (Pitser) A. J. McLachlan.
 (Pitser) C. J. Parr.
 (Pitser) J. S. Smit.
 (Pitser) Liam T. Maccosgair.
 (Pitser) Cushendun.
 (Pitser) G. Manzoni.
 (Pitser) Uchida.
 (Pitser) August Zaleski.
 (Pitser) Dr. Eduard Benes.

Article II.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent que le règlement ou la solution de tous les différends ou conflits, de quelque nature ou de quelque origine qu'ils puissent être, qui pourront surgir entre elles, ne devra jamais être recherché que par des moyens pacifiques.

Article III.

Le présent Traité sera ratifié par les Hautes Parties Contractantes désignées dans le préambule, conformément aux exigences de leurs constitutions respectives, et il prendra effet entre elles dès que tous les instruments de ratification auront été déposés à Washington.

Le présent Traité, lorsqu'il aura été mis en vigueur ainsi qu'il est prévu au paragraphe précédent, restera ouvert aussi longtemps qu'il sera nécessaire pour l'adhésion de toutes les autres Puissances du monde. Chaque instrument établissant l'adhésion d'une Puissance sera déposé à Washington et le Traité immédiatement après ce dépôt, entrera en vigueur entre la Puissance donnant ainsi son adhésion et les autres Puissances contractantes.

Il appartiendra au Gouvernement des Etats-Unis de fournir à chaque Gouvernement désigné dans le préambule et à tout Gouvernement qui adhérera ultérieurement au présent Traité une copie certifiée conforme dudit Traité et de chacun des instruments de ratification ou d'adhésion. Il appartiendra également au Gouvernement des Etats-Unis de notifier télégraphiquement auxdits Gouvernements chaque instrument de ratification ou d'adhésion immédiatement après dépôt.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité établi en langue française et en langue anglaise, les deux textes ayant force égale, et y ont apposée leurs chachets.

Fait à Paris, le vingt-sept Août mil neuf cent vingt-huit.

(Seal) Gustav Stresemann.
 (Seal) Frank B. Kellogg.
 (Seal) Paul Hymans.
 (Seal) Aristide Briand.
 (Seal) Cushendun.
 (Seal) W. L. Mackenzie King.
 (Seal) A. J. McLachlan.
 (Seal) C. J. Parr.
 (Seal) J. S. Smit.
 (Seal) Liam T. Maccosgair.
 (Seal) Cushendun.
 (Seal) G. Manzoni.
 (Seal) Uchida.
 (Seal) August Zaleski.
 (Seal) Dr. Eduard Benes.

Saaremaa maavolikogult 10. detsembril
1928 a. vastu võetud

135. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Saaremaal.

Alus: Eesti ajutise omavalitsuse 30. märtsi
1917 a. seaduse teostamise määruse 22. juu-
nisti 1917 a. (Seaduste ja korralduste kogu
1917 a. nr. 173, art. 953) § 7 ja Semstvo seaduse
9. juunist 1917 a. (Seaduste ja korralduste kogu
1917 a. nr. 157, art. 870) § 108 p. 1.

§ 1. Igaühe kohuseks on käia ettevaatlikult
ümber tule, tuletikkude, keemiliste tulesüü-
tajate, plahvatavate ning muude kergesti sütt-
ivate ja põlevate aineteiga.

Isikuid, kellele kuulub teiste järelevalve,
kohustatakse valvama, et nende valvealused
tarviliku ettevaatusega ümber käiksid tähen-
datud aineteiga.

§ 2. Keelatakse hoida § 1 loetletud aineid
lastele ja nõdrameelsetele kätte saadavates koh-
tades, usaldada lahtiselt põlevat lampi või
küünalt lastele ja nõdrameelsetele ning jätta
lapse ja nõdrameelseid kui ka loomi järeleval-
veta ruumidesse, kus lahtiselt põlev tuli ei ole
asetatud neile kättesaamatusse kohta.

§ 3. Keelatakse jätta järelevalveta lahtist
tuld ahjudesse ja pliitide alla, eriti vihtlemis-
saunadesse, kuivatusetaredesse, pesu- ja sepi-
kodadesse, kui ka sütega köetavaid tee- ja
kohvimasinaid ning triikraudu eluruumidesse,
koridoridesse, eeskodadesse, trepikodadesse,
treppidele, töökodadesse, kuuridesse ja mujale,
kus väljakukkuvad põlevad sõed ja väljalen-
davad sädemed võivad langeda tuldvõtvale
ümbrusele ning süütada selle põlema.

Samuti keelatakse jätta järelevalveta lah-
tise taeva alla tehtud tuld, olgu see metsas,
karjamaal, heinamaal, väljal või mujal; lahku-
des jälgitagu hoolega, et tehtud tuli oleks täie-
likult kustunud.

§ 4. Keelatakse pilduda põlevaid tiku-,
paberossi- ja sigariotsi kui ka puhastada põle-
vaid piipusid kohtades, kus on kergesti sütti-
vaid aineid, nagu: õled, heinad, valminud vili,
kuiv rohi ja kanarbik, kuivad puud, põõsad,
turvas ja muud sarnased. Eriti maksab see
keeld metsakohtades suveajal.

§ 5. Keelatakse bensiini, petrooleumi, piir-
ituse, eetri ja teiste sarnaste kergesti süttivate
vedelikude valamine tulle. Samuti keela-
takse igasuguste kergesti süttivate ja põlevate
ainete hoidmine lähemal kui 1 m tulease-
metest, aurukateldest, kütetorudest ja korst-
natest, eriti katusealustel, kui ka paberi-
jätiste, kaltsude jne. hoidmine soojamüüride,
korstna ja seinte vahel.

§ 6. Keelatakse tuletegemine väljas hoo-
nete ja kergesti põlevate ning süttivate ainete
hoiukohtade juures lähemal kui 35 m.

§ 7. Keeta ja valmistada tõrva ja muid tule-
hädasohtlikke aineid võib ainult tulekindlates
ruumides; erandina võib seda teha ka väljas-
pool, kuid vaigse ilmaga ja vähemalt 25 meetri
kauguses hoonetest, puuriitadest, hao-, turba-,
õle- ja heinakuhjadest, risuhunikutest, valmi-
nud viljapõldudest, metsast ja turbarabadest.

§ 8. Aurukatelde korstnad olgu töötamisel
varustatud korrapäraste sädemepüüdjatega või
sädemekustutajatega. Valvatagu hoolega, et
juhuslikult väljalendavad tulesädemed ei teki-
taks tuleõnnetust. Töötava aurukatla juures
olgu tulekustutusabinõud, kas harilik tule-
tõrje priits või vähemalt tooberpriits (hydro-
pult), mis täidetud veega, või üks täidetud kee-
miline käsitulekustutaja.

§ 9. Tuleõnnetuste, iseäranis metsapõlen-
gute ärahoiuks varustatagu sädemeidandvate
jõuvankrite ja muude masinate korstnad korra-
päraste sädemepüüdjatega (näit. tiheda traat-
võrguga) ja ahjude ning tuhakastide ukSED
olgu terved; hoonetest, metsadest ja turbamaa-
dest mööda- või läbisõidul hoolitsegu juhid,
et ei lendaks tulesädemeid ega küttekoldest ei
kukuks välja põlevaid küttejätiseid.

§ 10. Keelatakse kanda süsi ja tuhka tule-
asetemest kustutamatuks ja jahtumatuks tuld-
kardetavatesse kohtadesse. Tuhk ja sõed hoi-
tagu kustutamiseks ja jahtumiseks tulekind-
last materjalist valmistatud ning tulekindla
kaanega varustatud nõudes — niisugustes
ruumides, kus põrand samuti tulekindlast
materjalist, nagu kivi, savi, muld, liiv — tuld-
kartvatest seintest mitte lähemal kui 1 m.

§ 11. Keelatakse müüa lastele alla 14 a.
tulevärki. Samuti keelatakse lubada neile
mängida tule, püssirohu ja muude sarnaste
asjadega.

§ 12. Keelatakse tulevärgi tegemine met-
sas kui ka hoonetest ja kergesti põlevate ning
süttivate ainete hoiukohtadest lähemal kui
35 m.

§ 13. Elektri-sisseseaded peavad vastama
maksmapandud nõuetele.

§ 14. Tuldhakkavate lagedega ruumides
varustatagu põlevad lae- ja seinalambid klaasi-
kohalt kaitsevarjuga või löödagu lagi lampide
kohalt kaitseplekiga (mitte tsinkplekiga) ja
asetatagu lambid sinna alla mitte lähemale
kui ½ m lambi klaasi ülemisest otsast arvatult.

§ 15. Ruumides, kus hoitakse kergesti põ-
levaid ja süttivaid aineid, kohustatakse tarvi-
tama laternaid, millesse tulepesa kõvasti kinni-
tatud tule juhuslikult väljakukkumise ärahoiuks.

§ 16. Rehtedes, tallides, lautades, küünides, puukuurides, lakkades, puutöökodades, katusealustel ning üldse igas kohas, kus on kergesti põlevaid aineid, nagu heinu, linu, laaste, õlgi, kaltse, paberijätiseid j.n.e., tarvitagu valgustamiseks ainult kinniseid laternaid, mis pandud põlema väljaspool neid ruume. Keelatakse suitsetada nendes ruumides kui ka üldse kergesti põlevate ja süttivate ainetega tegutsemisel, samuti katusetöödel ja rehepeksmisel olgu see hoones või masinaga väljas.

§ 17. Rehekütmisel valvatagu hoolega tule järele ja hoitagu seal lähedal igaks juhtumiseks suurem nõu veeга. Ahet ei tohi asetada lähemale 1 meetrit ahjust. Reheahjul olgu vähemalt $\frac{1}{2}$ meetri kaugusele ulatav võlv üle ahju suu.

Märkus. Reheahjud, mis ei vasta eel- tähendatud nõudele, tulevad ümber ehitada 1 aasta jooksul, arvates sundmääruse maksimahakkamisest.

§ 18. Ahjud, pliidad, truubid, korstnad ja tulemüürid ehitatagu täiesti tulekindlalt ja hoitagu alati puhtad ning korras, eriti avalikkudes asutistes ja tööstusettevõtetes. Pliitide kohal olev sein ja lagi isoleeritagu tulekindlalt.

§ 19. Ahjude ja pliitide ette, kus ei ole tulekindlaid põrandaid, naelutatagu vähemalt 45 sm laiad metall-lehed, mis ulatavad kütavause kummagi poole vähemalt 25 sm.

§ 20. Majaomanikud või nende asemikud hoolitsegu, et iga kolme kuu järele, töökodades aga igal kuul kord, korstnaid ja lõõre korralikult puhastatakse.

Tahma põletamine korstnates võib sünnida vaikselt ilmal tuletõrje üksuse peamehe või tema asetäitja teadmisel.

§ 21. Majaomanikud ja nende asemikud vastutavad oma majades olevate korstnate, ahjude, pliitide, lõõride või truupide ja muude tuleasemete korralikkuse eest. Üürnikud, kelle korterites korstnate, ahjude, pliitide, lõõride või muude tuleasemete juures leidub vigastusi või muid puudusi, on kohustatud teatama sellest kohe majaomanikule või tema asemikule.

§ 22. Ölikütte- ja malm-ahjude kui ka õli- ja piiritusekookide tarvitamisel isoleeritagu nad tuldkartvatest ehitusosadest tulekindla katte abil või tulekindlal alusel vähemalt 1 m kaugusesse asetamisega.

§ 23. Igas suuremas äri- ja tööstusettevõttes, nagu kaubaladudes, eriti metsamaterjalide ladudes, puuhoovides, saeveskites, samuti

avalikkudes asutistes, nagu võõrastemajades, haigemajades, hoolekandeaustistes, kõikides avalikkudes rahva- ja seltsimajades, olgu hädatarvilikud tulekustutamise abinõud.

Tulekaitseks tarvilikud abinõud ja nende asetuse tähendatud ettevõtetes ja asutistes määrab komisjon, koosnev maavalitsuse esindajast, kes ühtlasi komisjoni juhatajaks, politsei esindajast ja tuletõrje esindajast, ettevõtte või asutise juhataja või selle asemiku osavõtul. Komisjoni liikmed on õigustatud ka selle paragrahvi nõuete täitmist igal ajal kontrollerima.

§ 24. Talu- ja majaomanikud on kohustatud pidama oma majade juures tulekahju kustutamise tarvis: a) pange, b) vee-vaadi või -tõrre, vähemalt 10-pangelised, d) pootshaagi, mille raudosa vähemalt $\frac{1}{2}$ m pikk, e) raudkangi, g) kirve, h) 2 redelit ühe 4 m pika ja teise vähemalt kõrgema hoone katuseräästa ulatuseni ja 1) tugevajõulise helisignaali — loku-laua, signaalpasuna või muu — kohaliku vallaomavalitsuse määramisel.

§ 25. Tuleõnnetusest teatatagu kohe signaali andmisega kohaliku vallaomavalitsuse poolt määratud alarmeerimise viisil; naabrid, kes signaali kuulevad, on kohustatud seda edasi andma.

Ühtlasi teatatagu tuleõnnetusest viivitamata kohalikule tuletõrjele ja politseile.

§ 26. Küla või aleviku elanikke kohustatakse oma kodakondsetega, veo- ja tulekustutamisinõudega viibimata tulekahjule appi ruttama ja seal alluma tuletõrje juhataja, kui see aga kohal ei ole, siis politsei või vallavalitsuse esindaja kustutamistööde korraldustele.

Veo- ja tulekustutamisinõud, mis tulevad kaasa võtta tulekahjule appi minnes, määrab ette kindlaks kohalik vallaomavalitsus.

§ 27. Käesoleva määruse täitmise järelevalve valdades kuulub peale politsei ja nende, kes selles määruses eriti nimetatud (§ 23) vallavanematele, nende abidele ja tuletõrje ühingu juhatuse liikmetele.

§ 28. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele R. n. s. § 29 järgi, kui nad ei lange muule eriti ette nähtud karistusele.

§ 29. See sundmäärus hakkab maksma viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Kuresaares, 25. veebruaril 1929 a. Nr. 260.

Saaremaa maavalitsuse esimees Neps.

Sekretäri eest (allkiri).